

luistert, informeert
en begeleidt bij
zwangerschapskeuzes

Faq voor Studenten

**Ongeplande zwangerschap, tienerzwangerschap,
abortusverwerking en prenatale diagnose.**

Indien u na het grondig doornemen van de website www.fara.be en het doornemen van dit document nog enkele gerichte vragen hebt, mag u deze doormailen naar vrAGEN@fara.be

Wij vragen u vriendelijk de Facebookpagina en Farachat niet te gebruiken voor school- en studiedoeleinden!

vrAGEN@fara.be

016 38 69 50

Geldenaaksebaan 277 - 3001 Heverlee

www.fara.be

Algemene vragen

- **Ik ben een student secundair onderwijs en wil graag een werkje maken rond één van de Fara-thema's.**

Op onze website en in deze brochures (<http://www.faranet.be/onze-brochures>) kan je heel wat informatie vinden waar je al mee verder kan. Als je dit allemaal goed hebt doorgenomen en je hebt nog enkele gerichte vragen, mag je ze gerust doormailen naar vrAGEN@fara.be. Helaas bestaat Fara uit een klein team en kunnen we geen intensievere begeleiding bieden bij dit soort vragen.

- **Ik zou graag een interview afnemen met een Fara-medewerker, kan dat?**

Helaas is ons team te klein om op vragen tot interviews van leerlingen in te gaan. Eventueel kan je wel zelf de vragen en antwoorden formuleren op basis van de informatie op onze website en in onze brochures. Wij lezen het dan graag voor je na.

- **Ik zou graag een bachelor-, masterproef of doctoraatsverhandeling maken rond één van de Farathema's. Wat moet ik hiervoor doen?**

Jaarlijks legt Fara de aanvragen tot bachelor-, masterproeven en doctoraatsverhandelingen samen en worden er enkele uitgekozen. Voor Fara is het vooral belangrijk dat de het begeleiden van deze werken ook een meerwaarde voor onze organisatie kan betekenen. Een vraag wordt dus steeds afgetoetst aan onze eigen noden en moet voldoende specifiek zijn. Stuur gerust je voorstel mét duidelijke en concreet uitgewerkte onderzoeksvraag naar vrAGEN@fara.be.

- **Ik zou graag stage lopen bij Fara.**

Een stage lopen bij Fara is op dit ogenblik niet mogelijk.

- **Ik zou graag een enquête verspreiden bij de doelgroep van Fara. Kan dit?**

Wij verspreiden geen enquêtes die niet verbonden zijn aan een bachelor- of masterproef of doctoraatsverhandeling. Wij proberen ons doelpubliek immers niet teveel te belasten. Heb je een vraag in het kader van een hogere opleiding, mag je deze steeds voorleggen via vrAGEN@fara.be.

- **Ik zou graag een interview afnemen bij een tienermoeder, ongepland zwangere, ...**

Ook hierbij beschermen wij (de privacy) van onze doelgroep maximaal. Via Fara worden er dus geen contactgegevens doorgegeven voor interviews.

- ...

Ongeplande zwangerschap

- **Hoeveel van de zwangerschappen in Vlaanderen zijn ongepland?**

Volgens het Sexpert onderzoek zijn 1 op de 4 zwangerschappen in Vlaanderen ongepland. Een ongeplande zwangerschap kan dus iedereen overkomen.

- **Is een ongeplande zwangerschap altijd ongewenst?**

Een ongeplande zwangerschap is niet altijd ook een ongewenste zwangerschap. Als een vrouw ontdekt dat ze ongepland toch zwanger is geraakt, wordt ze in eerste instantie vaak overspoeld door een heel scala aan emoties. Die emoties kunnen erg uiteenlopend zijn of elkaar tegenspreken. Het is belangrijk in contact te blijven met deze emoties en toch met een rationele blik naar de situatie te kunnen kijken, om op den duur een beslissing te nemen over wat zij nu verder gaat doen. Het kan dan zijn dat ze besluit om de zwangerschap uit te dragen en het kindje zelf groot te brengen. Zo kan ze ondanks de eerste verbazing, toch genieten van het zwanger zijn en uitkijken naar de geboorte van het kindje. Er zijn ook vrouwen of koppels die 'bewust' niet per se (nog) een kindje willen, maar die de komst van een baby ook niet op voorhand definitief willen uitsluiten. Als de vrouw dan toch zwanger geraakt, is dat ongepland maar niet ongewenst.

- **Welke opties zijn er bij een ongeplande zwangerschap?**

Ben je ongepland zwanger? Dan zijn er twee hoofdopties: 1) je draagt de zwangerschap uit; 2) je breekt de zwangerschap af. Een abortus mag in België slechts tot de 12^e week van de zwangerschap uitgevoerd worden. Als je de zwangerschap uitdraagt heb je opnieuw verschillende mogelijkheden. Of je brengt je kindje zelf groot. Of je doet afstand van je ouderlijke rechten en plichten en staat je kindje af ter adoptie. Of je kiest voor pleegzorg, waarbij verschillende vormen mogelijk zijn. Het is belangrijk om weten dat je bij pleegzorg wel je ouderlijke rechten en plichten behoudt.

- **Hoe gaat Fara hiermee om?**

Fara is er niet om het vraagstuk op te lossen, maar wel om samen met vrouwen, koppels en eventueel hun bredere, relationele omgeving te kijken naar wat de verschillende opties zijn en hoe die zouden passen bij hun

specifieke situatie.

Wij proberen samen met hen door het beslissingsproces te gaan, zonder hen in een welbepaalde richting te sturen. Het zal altijd om *hun* keuze gaan, maar Fara zorgt dat ze nooit alleen staan in die keuze. Het draait bij ons om een betrokkenheid.

- **Wat is het hulpaanbod van Fara rond dit thema?**

Vrouwen, koppels en hun bredere relationele omgeving die geconfronteerd worden met een ongeplande zwangerschap, kunnen bij Fara terecht voor begeleiding in hun beslissingsproces zowel als voor praktische informatie. Dit kan via mail, telefoon, chat of een echt gesprek.

Tienerzwangerschap

- **Waar vinden we recente cijfers rond tienerzwangerschap en tienerouderschap?**

Het studiecentrum voor perinatale epidemiologie brengt ieder jaar een rapport uit met de meest trends in geboorte en bevalling in Vlaanderen. In dit rapport kan je ook de cijfers vinden van het aantal moeders dat onder de 20 jaar was op het moment van de bevalling.

Tweejaarlijks komt het verslag uit van de nationale evaluatiecommissie van de abortuswet van 1990. Daarin kan je alle cijfers vinden in verband met abortus in België.

Ook het Centrum voor Sociaal Beleid brengt regelmatig cijfers rond tienerzwangerschap en – ouderschap naar buiten.

- **Kan dit iedereen overkomen?**

Iedere vrouw die onveilig vrijt, dus zonder contraceptief middel, kan zwanger geraken. Maar zelfs al gebruik je een voorbehoedsmiddel is er steeds een minimale kans op zwangerschap. Vaak ligt het dan aan onjuist of onnauwkeurig gebruik van het voorbehoedsmiddel. Een meisje kan bijvoorbeeld de pil nemen, maar door ziekte (overgeven, diarree, ...) de hormonen niet hebben opgenomen. Een condoom kan scheuren. Daarnaast is geen enkel voorbehoedsmiddel, ondanks correct gebruik, voor honderd procent betrouwbaar.

- **Heeft het opleidingsniveau een invloed op de keuze die gemaakt wordt?**

Een ongeplande zwangerschap kan iedereen overkomen. Daarnaast zijn er heel veel redenen waarom een tiener ervoor kan kiezen een zwangerschap verder te zetten. Om vrij en zelfstandig te zijn, om de binding met de partner of ouders te versterken, om warmte en gebondenheid te krijgen... Iemand hebben om voor te zorgen kan ook een boost geven, een doel om voor te gaan. Die redenen gelden voor meisjes, ongeacht hun opleidingsniveau. Wat we wel merken is dat meisjes die sneller op de arbeidsmarkt terecht komen, gemakkelijker de keuze maken om het kind te houden. Een gezin stichten doorkruist dan geen plannen voor hogere studies en is de volgende, logische en zinvolle stap .

- **Wat zijn de oorzaken en gevolgen van een tienerzwangerschap?**

De oorzaak van een tienerzwangerschap is duidelijk: onbeschermde seks, dat wil zeggen dat het voorbehoedsmiddel niet of onnauwkeurig werd gebruikt, of dat het heeft gefaald. De gevolgen zijn moeilijk op te lijsten en in iedere situatie natuurlijk anders. Eerst is er het emotionele stuk: de reactie op het nieuws zwanger te zijn. Er is ook het sociale stuk: (hoe) ga je dit nieuws delen met anderen? Met wie? En dan moet er natuurlijk een beslissing genomen worden: wordt de zwangerschap uitgedragen of afgebroken. En dan volgt de verwerking van de beslissing.

- **Is jong ouderschap altijd een probleem?**

Jong ouderschap hoeft niet altijd en bij iedereen problematisch te zijn. Het is mogelijk dat een jonge vrouw of een jong koppel bewust kiest voor een kind. Belangrijke factoren zijn dan natuurlijk de stabiliteit van de eventuele relatie, de financiële mogelijkheden, het hebben van (vast) werk, en vaak ook een goede draagkracht van de nabije omgeving (familie, vrienden,...) – kortom, factoren die eigenlijk bij iedere zwangerschap van tel zijn.

- **Kan je naar school gaan en zwangerschap/ouderschap combineren?**

Naar school gaan en zwangerschap/ouderschap combineren is een hele uitdaging. Hoe vlot dit gaat, zal bovendien vaak afhangen van welke ondersteuning de jonge ouders krijgen.

- **Is er wettelijk iets geregeld voor zwangere meisjes/ jonge ouders op school?**

Sinds 2014 hebben jonge mama's recht op 10 weken moederschapsrust: één week voor de vermoedelijke bevallingsdatum en 9 weken erna. Bovendien hebben zij tijdens deze periode recht op tijdelijk onderwijs aan huis.

- **Wat met de tienervader?**

De tienervader wordt wel eens een beetje uit het oog verloren. Juridisch heeft hij bijvoorbeeld geen zeggenschap over of het meisje de zwangerschap behoudt of afbreekt. Als hij wil erkend worden als vader van het kind, moet hij het kind als het zijne erkennen. Dat is altijd nodig wanneer de biologische moeder en vader van het kind niet getrouwd zijn, en dus meestal het geval bij tienerouderschap.

Om zijn kind te mogen erkennen heeft hij evenwel de toestemming van de moeder van het kind nodig. Als die haar toestemming niet geeft, kan de vader naar de vrederechter stappen om een procedure te laten starten: een gerechtelijk onderzoek naar het vaderschap. Het kan ook zijn dat de tienvader het kind niet wilde en later ook niet wil erkennen. In dat geval zal de moeder een procedure moeten starten van onderzoek naar het vaderschap. Eens het vaderschap dan is vastgesteld, kan de moeder een procedure starten om alimentatie te vragen. Het is *niet* zo dat een vader van een kind automatisch *omgangsrecht* heeft met het kind, omdat hij onderhoudsgeld betaalt. Omgekeerd kan hij omgangsrecht aanvragen ook zonder dat hij reeds alimentatie betaalt. Dit zijn dus twee gescheiden zaken.

- **Wat is het hulpaanbod van Fara rond dit thema?**

Fara begeleidt jongeren die (ong gepland) zwanger zijn in hun beslissingsproces via mail, chat, telefoon of een echt gesprek. Daarnaast proberen wij met hen, ongeacht de keuze, te bekijken of zij ondersteuning nodig hebben en zo ja, welke. Ondersteuning kan komen van de onmiddellijke omgeving (familie, vrienden, school,...), maar soms is er meer nodig. In dat geval probeert Fara de jongere in kwestie toe te leiden naar de juiste hulp.

Fara organiseert twee keer per jaar ook een weekend voor jonge mama's en hun kindjes in samenwerking met TEENS van Lejo vzw.

- ...

Abortus(verwerking)

- **Hoe gaat een abortus in zijn werk?**

Een abortus kan in ons land op drie manieren gebeuren.

- Als je niet langer dan 7 weken zwanger bent, kan een abortuspil gebruikt worden. De abortuspil is een misleidende naam, want het gaat om meerdere pillen. Daarom wordt er ook wel gesproken over 'medicamenteuze behandeling'. Door het innemen van de medicatie ontstaat er een soort van miskraam.
- Een zuigcurettagage gebeurt onder plaatselijke verdoving. Er wordt een dun buisje ingebracht in de baarmoedermond, waarmee de zwangerschap wordt weggezogen.

- **Heeft iedereen verwerkingsproblemen na een abortus?**

Niet iedereen hoeft per se emotionele problemen te ondervinden na de ingreep. Vooraf is natuurlijk moeilijk te voorspellen wie er meer of minder lijden van gaat ondervinden. Wat echter belangrijk lijkt is of de beslissing niet onder druk van anderen is genomen. De vrouw moet het gevoel hebben dat ze het gebeuren zelf onder controle heeft. Een goed gesprek met een hulpverlener van het abortuscentrum zelf of erbuiten, kan helpen. Ook nazorg is belangrijk. Toch is het mogelijk dat iemand volledig geïnformeerd en bewust kiest voor abortus en er ook op dat moment helemaal achter staat, maar later toch nog geconfronteerd wordt met negatieve gevoelens van bijvoorbeeld spijt of schuld.

- **Wat is het hulpaanbod van Fara rond dit thema?**

Fara kan je ondersteuning bieden bij het maken van je keuze. Je kan er terecht voor een of meerdere gesprekken rond het beslissingsproces. We maken niet de keuze voor jou, maar zorgen ervoor dat alle opties zijn bekeken en dat jij je bezorgdheden bij iemand kwijt kan. Ook voor de verwerking van een abortus kan Fara misschien voor jou iets betekenen. Wij bieden therapeutische gesprekken aan na een zwangerschapsafbreking. Daarin leer je je gevoelens een plaats te geven en kun je verkennen hoe je je toekomst nu verder vorm kan geven.

Bij Fara kan je ook terecht voor adressen van psychologen gespecialiseerd in rouw.

- ...

Prenatale diagnose

- **Wat is het verschil tussen screening en diagnose?**

Er zijn twee soorten prenatale testen: prenatale screening en diagnostische onderzoeken. De screening onderzoekt **de kans** dat je kindje een aangeboren afwijking heeft. Deze testen houden geen gevaar in voor de zwangerschap, maar geven ook geen definitief antwoord. Het antwoord dat je krijgt is bijvoorbeeld: je hebt een verhoogde kans dat je baby een aangeboren afwijking zal hebben. Als je dan 'zekerheid' verlangt kun je kiezen voor een diagnostische test. Deze testen zijn evenwel niet ongevaarlijk voor de foetus. Deze testen zijn immers invasief om dat er materiaal uit de baarmoeder nodig is (vruchtwater of vlokken). Hierdoor is er een kans miskraam.

- **Wat is de NIPT?**

NIPT staat voor Niet-Invasieve Prenatale Test. Hierbij neemt men bloed van de moeder en men gaat daarin op zoek naar DNA van het nog ongebooren kindje. Het is een screeningstest (en dus blijft diagnostisch onderzoek noodzakelijk), maar hij geeft wel meer zekerheid dan de traditionele testen (99%). Omdat hij ook ongevaarlijk is voor zowel mama als kind, wint deze test snel aan populariteit. Er hangt voorlopig nog wel een stevig prijskaartje aan vast, aangezien de test nog niet wordt terugbetaald.

- **Wat is het hulpaanbod van Fara rond dit thema?**

Ook bij Fara kan je terecht met al je vragen omtrent prenatale testen, meer bepaald als het gaat om beslissingen in verband met deze testen. Willen mensen screenen? Willen zij een diagnostische test laten uitvoeren als screening een verhoogde kans op een afwijking geeft? En wat zullen ze doen wanneer er een afwijking bij het kindje wordt vastgesteld? Zullen zij kiezen om de zwangerschap verder te zetten of af te breken? Ook na deze keuze kunnen we mensen indien nodig, helpen bij het verwerken van deze keuze.

 vragen@fara.be

 016 38 69 50

 Geldenaaksebaan 277 - 3001 Heverlee

 www.fara.be